

(המשך מעמוד 22)

עורך מוסף הסיפור של על החשמר, א.ב. יפה. הסיעה השניה, הקלריקלית שמרנית, כללה מרצים לסיפורת באוניברסיטת בר-אילן, שבאו לוועידה בהמוניהם (רוב המרצים לסיפורת מאוניברסיטת ירושלים ותל-אביב לא הטריחו עצמם ל"הגיע לוועידה). בראשה של סיעה זו ניצב פרופ' הלל ברזל. בין שתי הסיעות ריקד **בנציון תומר**, החותר לרשת את כיסאו של היו"ר הפורש **ישראל כהן**. בעוד שכל מיני אנונימים, כמו י. אבן, חיים בן-אשר, צפריה גר, רחל זימן ואברהם בריעו נשאו דבריהם, הרי שבכירי העסקנים ניהלו את חרושת התכנים בקפטריה של בית טשרניחובסקי. בין אנשי הסיעות נראה גם עוז' אלי זורר, יועצה המימפטי של האגודה. השערוריה היחידה בוועידה פרצה בעטיו של הפתחתיקוואי **אהוד בריעו**, שטען כבר בבוקרו של היום השני, ובצדק, נגד אופן הבחירה הלא-דימוקרטי באגודה. החברות באגודת הסופרים מתבצעת בטכניקה המוכרת של מפא"י, בשיאה. אגודת הסופרים היא מרכזית, וישנם שני סניפים

סופריה ואת משורריה, ולדאוג לקרנות פנסיה ושאר הטבות למושכי העט. הפרק המרתק של הוועידה ה-29 של הסופרים היה פרק ההחלטות. במקום שי נבחרו ועסקני הסיפורת ידאגו לתוספת יוקר, מס' ערך-מוסף שהסופרים משלמים, ומסיכנסה מוגדל המוטל על מושכי העט, הרי שהוועידה, כמינהג ועידות הסופרים בברית-המועצות, בירכה את הממשלה ואת הכנסת על החימת הסכמי-השלום עם מצ' ריים. בלשון הוועידה הרשמית לעיתונות, הרי שנשיאות הוועידה בירכה גם, את הסופרים העבריים על שעמדו את השלום וקידמוהו...". אלא שזו צביעות ותו לא. בוועידת הסופרים שנערכה לפני מילחמת יום-הכיפורים (פסח 1973) סירבה אגודת הסופרים לקבל לשורותיה סופרים ערביים הכותבים בישראל, מתוך מניעים בעלי רקע גזעני מובהק. כמה מהסופרים הבול-טים בארץ פרשו או מהאגודה — ולא שבו אליה עוד.

ועידת הסופרים תבעה גם את שיתרום של אסירי-ציון בברית-המועצות, ובהחלטה נוספת גינו משתתפי את החלטת משרד החינוך והתרבות לבטל את בחינת הבגרות

היג'י והקוויסרים

התלוצץ משורר שהבחין בשרי-החינוך זבולון המר, מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, הקומיסר החיפאי ש. שלום והמפקחת בת שבע שריף שליוו את היו"ר המתפטר ישראל כהן.

מרכזיים (ירושלים וחיפה) המגיעים לוועידה עם מועמדים משלהם, הנבחרים למקומות משורריים (את סופרי ירושלים מייצגים בלא בחירה **יהושע יוסף פני, אברהם הורן, חיים תורן ואריה ליפשיץ**, והבדיחה מספרת, שהארבעה מהווים את כל סניף אגודת הסופרים בירושלים. את סניף חיפה מייצגים **יעקב אורלנד ושלום**). הפגם הוא, שחברי האגודה מיררי שלים ומחיסה מצביעים גם עבור המועמדים האחרים לוועד המרכזי של אגודת הסופרים. איש לא התייחס לטענותיו של אהוד ברך עזר נגד שיטת הגושים, המונעת, לדבריו, את הבראת האגודה. הוא קם והסתלק לו מהוועידה, מבלי שאיש הגייד עתפף. הוועד המרכזי של האגודה נבחר במשא-ומתן בין שני הגושים (גוש א.ב. יפה וגוש בריאלן) כשבנימוך **מוקלין**, עורך מאז ניס, ירחון הסופרים שאיש אינו קורא בו, מהווה את לשון המאוננים. למעט פגמים כמו בחירת פקיד משרד-החינוך, **כתב"ש** **שבע שריף** ופרופ' **אפרים שמואל**, לוועד המרכזי, הרי שנציגותם הנבחרת של עסקני הסיפורת עד לוועידה הבאה, שתי-ערך בפסח בעוד שנתיים, הם: **הלל ברזל** (בריאילן), **אריה ליפשיץ** (ירושלים), **ק.א. ברתני** (ותיקים), **אברהם הורן** (ירושלים), **בנימין מיכלי** (ותיקים), **א.ב. יפה** (גוש חדש), **חיים תורן** (ירושלים), **צבי לוז** (בריאילן), **בנציון תומר** (ותיקים), **יהודה פרידלנדר** (בריאילן), **אשר רייך** (גוש חדש), **אית' מר יעקב קסט** (גוש עולים חדשים), **שימעון בלם** (גוש חדש), **יהושע טן** (ירושלים), **אפרים שמואל** (ותיקים), **יעקב אורלנד** (ותיקים). מי שמע עליהם ומי קרא אותם, למעט בלם, ריקף ואורלנד.

בסיפורת עברית. הוועידה, "הטילה על הוועד-המרכזי החדש לנקוט בכל הצעדים כדי לשנות החלטה זו...". העיר על כך משורר צעיר, שהסתובב נידחה במיסדרו-נות בית טשרניחובסקי: "פגרים ספרותיים שכמותם. הרי כיום שבו יחדלו ללמד סיפורת עברית לבחירות כבוד, יתחילו אנשים צעירים לאהוב את הסיפורת ה-עברית... אבל הפגרים רוצים שילמדו אותם ככתב-ההספר מפני שאיש אינו קורא אותם במסגרת השוק החופשי...". תופעה מעניינת בוועידה הייתה התקרב צותם מרצון של הסופרים בני עדות המזרח, בשולחן ניפוד בקפטריה או במיסדרו-נות בית טשרניחובסקי. הסופרים והמרצים **סמוי מוכא** (Toson), **שימעון בלם** (המעברה), פרופ' **ששון סומך ואמנון שמוש** שוחחו ביניהם לעתים בערבית, מעשה שהינו בודאי בעל משמעויות מר-חיקות לכת בוועידת הסופרים העבריים. אלא שהסופרים לא הצליחו לבחור ביו"ר בוועידה. את היו"ר החדש הם יבחרו במיס-גרת הוועד המרכזי, לאחר סיבובים נוספים של תכנים בין הסיעות המרכיבות אותו. המועמד הכימעט ודאי למישרה זו, הוא העסקן **בנציון תומר**, העשוי להיבחר כמועמד-של-פשרה, בתמיכתם של אנשי ביקורת הסיפורת של אוניברסיטת בר-אילן, שהשתלטו על הוועידה ועל האגודה. סופר ידוע, שגורל אגודת הסופרים ומצבו של הסופר בישראל יקרים לו, טען: "אגודת הסופרים העבריים נוסדה בתולדה של סיסרת ההשכלה שמרנה ביהדות הרבנית הקלריקלית. בוועידה ה-29 של הסופרים העבריים הם הצליחו להפוך סניף של אוניברסיטת בר-אילן, כאשר ביטאון הסופרים, מאוניי'ס הפך להיות ביטאון לתירגומים לעברית מלשון האיריש, כאילו מוילחמת השפות לא הייתה ולא ניכראת...".

במדינה

(המשך מעמוד 17)

ראה הגלוייה או הסמוייה לפעול כך כלפי ערבים בכלל ונגד בדואים בפרט?

● איך העזו שוטרים לסברק חקירה נגד אזרחים חפים-משפט, על סמך הטענה הפרובוקטיבית כאילו נתגלו בסביבתם כרוזים של פתח, במטרה שופה לסלק את הגברים מן השטח, שבו עמדה להתבצע פעולה בלתי-חוקית מטעם השלטונות?

● האם זוהי פעולה חריגה ותדפי-מית, או שזוהי שיטה הפועלת בכל ימות-השנה?

יעדת-חקירה. ברור לחלוטין כי אין להשאיר את החקירה בידי החשודים עצמם.

במדינה מתוקנת, היו מתפטרים כל השרים המעורבים בדבר — שרהחקלאות, שרהפנים, שרהמישפטים ושרהשיכון — ולוא רק בגלל האחריות המיניסטריאלית הרובצת עליהם. בישראל, שבה דבק כל עסקן בכיסאו בעיניו מוחלטת, לא יעלה הדבר על הדעת.

משום כך חייבת הכנסת לאלץ את הממשלה להחליט על מינוי ועדת-חקירה ממלכתית, ואם תסרב הממשלה לעשות כן — על הכנסת למנות ועדת-חקירה פר-למנטרית.

אם לא תעמוד הכנסת במבחן זה, תהיה זאת פשיטת-הרגל של הפרלמנט הישראלי.

מנגנון

עריכת האגחים

"לא להרגיז!" ביקש

המנכ"ל החדש של

רשות-השידור מעובדיו —

ובעצמו פתח במיבצע

"מאה ימי חסד" ביקש מנכ"ל החדש של רשות-השידור, יוסף ("טומי") לפיד, בעת שנכנס לתפקידו בתחילת החודש. הייתה זו בקשה להימנע מביקורת עליו ועל פעולותיו, עד שיספיק ללמוד ולהכיר

מנכ"ל אגמון

סטאטורה על תאריגים

את בעיות התפקיד החדש שהוטל על כתפיו, אך את החסד שביקש לעצמו לא העניק לאחרים.

שלושה שבועות כהונה בלבד הספיקו ללפיד כדי להגיש הצעת תכנון חדשה לרדיו ולטלוויזיה, שהתבלטה מיד כהצעת תכנון לעריפת ראשים. קורבנותיו הרא-שונים של לפיד היו המנחים יגאל (השעה השלישית) עילם ויעקב (בירה ומצבי רוח) אגמון, בעלי ידיעות היוניות, ה-מנגודות לדיעותיו הפוליטיות של לפיד. את עילם ביקש לפיד לפסול בטענה, שמי

שיש לו דיעה בנושא מסויים אינו יכול להנחות בצורה אוניברסיטתית תוכנית בנושא הנדון. בכך, למעשה, פסל לפיד גם את עצמו. שכן, מכיוון שגם לו יש דיעות יוד-עות בנושאים הנדונים, כיצד הוא יכול להנחות את המנחים בהם?

לגבי אגמון הוסוטה ההדחה בנימוקים מקצועיים, כביכול: תוכנית הראיונות בת חמש השנים שלו, כך נטען, מיצתה את עצמה, ואין לה מאזינים. לכן מן הראוי לבטלה. אלא שהנימוק לא שיכנע. לפיד לא היה מעלה בדעתו לבטל תוכניות רדיו ותיקות יותר ופופולאריות פחות. בירה ומצבי-רוח היא תוכנית הרדיו היחידה ש-המבקשים להקליטה במקום מסויים משל-מים לרשות-השידור סכום של 14 אלף ל"י עבור זכות זו ויש לה הזמנות מראש לחצי שנה.

בעבר, עוד לפני שחשב כי יתמנה יום אחד כמנכ"ל רשות-השידור, לא הסתיר לפיד את השקפתו לגבי תוכניתו של אגמון. בסאטירה שפרסם לפני מיספר חודשים במגזין נתן דוגמא לדמורליזציה שזורעת רשות-השידור בעם: "בגין יוצג ביום א' בטלוויזיה שלנו בתור הליצן, שגנב את פרס נובל לשלום מאנור סא-דא. אחרי-כך יש סרטון דוקומנטרי על היהודים הנאצים המקימים התנחלות ב-קעת-הירדן. ובסוף מראיין יעקב אגמון את פליציה לנגר על תאריגים שהמימשל הצבאי מקים בשטחים הכבושים". הגיב על כך אגמון: "תאריגים אינם בדיוק הנושא המתאים לסאטירה והתלוצצות".

מאבק על חופש הביטוי. התעלומה הייתה מדוע הודרו לפיד להוציא כה מהר את המרצע מן השק ולהתחיל את תפקידו ברשות בהדחת. ברשות-השידור מצאו ל-כך הסבר: הוא מבקש לקבוע עובדות מוגמרות לפני שיתמנה מנהל לרדיו ולפני שלמנכ"ל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן, ית-בהר אם ימשיך בתפקידו אחרי תקופת כהונתו הנוכחית, המסתיימת בחודש אוגוסט.

אולם נראה שלפיד לא העריך את עוצ-מת התגובה הציבורית. פרשיות עילם ו-אגמון הבהירו לרבים, שפיסקוק בכך עד כה, שממשלת הליכוד מתכוונת בצורה ברוטאלית וגלויה להשתלט על רשות-השידור ולחסל את חופש הביטוי והדיעה בה. טונויותיו של ראש-הממשלה כי "יש אנשים השואלים אם הממשלה מתפקדת... יצחק רענה... אגמון..." קבעה את היעדים. לפיד תירגם את השיטה לגוסס: "אני רוצה שמשלמי האגרה יאהבו את הטל-וויזיה". תבע ממגיש תוכניות להתייעץ עמו מראש בקשר לכל דבר שלדעתם "יכול להרגיז צופים". הוא עצמו הצליח להרגיז את כל החרדים לחופש הביטוי.

הצעתו של לפיד אינה סוף פסקו. היא טענה עוד אישור הוועד-המנהל כמו פיל בהנות חרטינה הצליח טומי תוך זמן קצר לעורר חרדה כבר אחרי ניפוץ הכלים הראשונים. אמצעי-התיקשורת הגיבו ב-צורה נועמת. ההסתדרות קיבלה החלטה חסרת-תקדים להביע "מורת-רוח על המת-רחש ברשות-השידור הממלכתית, באשר לפיקוח פוליטי חד-צדדי על עורכי תוכ-ניות ופיטוריו השרירותיים של אחד ה-מנחים הקבועים המוכשרים. יעקב אג-מון". הצהיר מנכ"ל ההסתדרות ירוחם משל: "יעקב אגמון לא יהיה בודד ב-מאבקו". מועצת פועלי תל-אביב קיבלה החלטה לפיה היא מוכנה להתגייס לפעולה להבטחת המשך התוכנית. התנועה הקיבוצית כגוף קיבלה החלטת גינוי ואגמון-העתונאים בירושלים החליטה להתערב כדי למנוע את הפסקת עבודתו של אגמון ב-רשות ללא הודעה מוקדמת.

נכונותו של אגמון לצאת למאבק ציי-בורי בעניין הדחתו, שהיא תקדים ציבורי מסוכן, תמצא ככל הנראה הדים גם בבית-הדין לעבודה ובהתכנסויות-מחאה ציבוריות למאבק למען חופש-הביטוי.

מול התעוררות בלתי צפויה זו העמיד טומי לפיד פני קוואק נגול. הוא תבע מהוועד-המנהל של הרשות לגנות את "מעש ההשמצות" נגדו. הוא לא זכה ב-תמיכה לה יקווה. היה זה דווקא יו"ר רשות השידור, ראובן ירון, שהעמיד את לפיד במקומו וקבע: "אין זה תפקידו של ה-וועד-המנהל לגנות את הציבור". ידידיו של לפיד לא נבהלו. "הוא יגנה את הציבור בעצמו" קבעו.